

Posudek diplomové práce

Jméno diplomanta: **Linda Tejchman**

Téma a rozsah práce: **Kogentní normy v mezinárodním styku, celkem 58 stran textu, včetně literatury a resumé**

Datum odevzdání práce: 19.3.2020

1. Aktuálnost (novost) tématu:

Diplomantka si zvolila velmi aktuální téma, které patří v mezinárodním právu soukromém stále k nejobtížnějším, jak konstatoval již *Friedrich Carl von Savigny*. Diplomantka si téma nijak neulehčila, a i když několikrát klopýtla, pustila se do psaní s velkým nasazením, které je potřebné skutečně ocenit.

2. Náročnost tématu:

Téma je nepochybně náročné, na tomto tématu si často zkoušejí logické myšlení a argumentaci doktorandi, stále ještě zbývá řada nedorušených otázek. Literatury je dostatek i v češtině a diplomantka čerpala jak z domácí literatury, tak z literatury zahraniční, k práci využila několika pobytů na zahraničních univerzitách.

3. Kritéria hodnocení práce

Diplomová práce je logicky rozvržena a vhodně systematicky uspořádána. Práce sestává ze sedmi kapitol, dále podrobně vnitřně rozčleněných, jimž předchází Úvod a po nichž následuje Závěr.

V Úvodu diplomantka představuje cíl své práce, jímž je zkoumání kogentních norem v kontextu mezinárodního práva soukromého. První kapitola se zabývá obecným vymezením. To byla asi nejobtížnější část celé práce: diplomantka přejímá řadu citací (občas trochu vytržených z kontextu) týkajících se nejen kogentních norem jako takových, ale i imperativních či nutně použitelných norem. V textu nejsou někdy dostatečně rozlišeny kogentní normy v obecném smyslu na straně jedné a domácí kogentní normy ve srovnání se zahraničními imperativními normami na straně druhé. I pro tyto normy totiž někdy diplomantka používá označení „kogentní normy“, čímž dochází k nepřesnostem. Např. na s. 4 jsou kogentní normy

stavěny do protikladu k normám kolizním a přímým, přitom však i kolizní a přímé normy přece mohou být kogentní! Mrzí mne to i proto, že jsem citována já, aniž něco takového tvrdím (učebnice MPS, s. 199-200, 229 n., pozn. č. 7 a 9). Obdobně je to např. s citací *M. Bogdana* (*Mélanges H Gaudemet-Tallon*, s. 673 – citováno v pozn. č. 8). Souhlasím s diplomantkou v tom, že terminologie je obtížná, někteří autoři a zejména soudy tuto speciální tematiku příliš neznají, a terminologie proto silně kolísá. Oceňuji v této souvislosti, že diplomantka našla i soudní rozhodnutí, která pojem „imperativní“ používají v jiném smyslu – ke s. 7. Konec konců tematiku zahraničních imperativních norem údajně neznal ani Evropský soudní dvůr, když vynesl rozhodnutí *Ingmar*, které způsobilo zděšení a pak muselo být složitě napravováno.

Druhá kapitola uvádí kogentní normy v praxi. Tuto kapitolu oceňuji, diplomantka poukazuje na několik významných aspektů. Nerozumím ale analýze čl. 25 směrnice 2011/83 o právech spotřebitelů (ke s. 10), obdobně naznačováno na s. 46, smysl argumentace mi není úplně jasný. Neznám zdroj, ze kterého diplomantka čerpala, takže to nemohu dost dobře posoudit, netvrdím proto ani, že tomu tak není.

Třetí kapitola je nazvána Druhy kogentních norem. Dle původu jsou klasicky rozlišeny na kogentní normy *legis fori*, kogentní normy *legis causae* a kogentní normy třetího státu. Na s. 17 diplomantka uvádí, že kogentní normy *legis causae* mohou být použity na základě § 25 ZMPS. Toto ustanovení se však zabývá nikoli normami *legis causae*, ale naopak kogentními normami třetího státu. Na s. 18 pak není mezi předpisy, které upravují kogentní normy třetího státu, uveden § 25 ZMPS, přestože tento paragraf se jimi přímo zabývá (a ničím jiným se nezabývá). Na s. 19-20 je ale správně uvedeno, že kogentní normy *legis causae* řeší § 23 ZMPS a nutně použitelné normy, které nejsou součástí ani *legis fori*, ani *legis causae*, řeší § 25 ZMPS. Jde tedy o určitý rozpor – k tomu by se diplomantka mohla blíže vyjádřit při ústní obhajobě.

Čtvrtá kapitola uvádí prameny úpravy, a to národní, evropské a mezinárodní. Zajímá mne, že čeho odvozuje diplomantka své tvrzení, že čl. 9/1 nařízení Řím I povoluje aplikaci kogentních norem *legis causae* (ke s. 23)?

Pátá kapitola se věnuje kogentnímu charakteru norem na ochranu slabších stran. To je téma dosud nedořešené a nejsem si jistá, že diplomantka šla do hloubky, když kritizuje německou nauku (ke s. 27 a dále s. 50), a přitom zdroje v němčině nejsou s výjimkou *Rauscherova* komentáře vůbec citovány?

Zajímavá je rovněž šestá kapitola, která uvádí použití imperativních norem třetích států. Zejména je stále podnětné a nedořešené rozlišení přímého použití kogentních norem a pouhého přihlížení k takovým normám. Souhlasím s diplomantkou, že výsledný efekt někdy může být stejný – ale na druhé straně vždycky stejný být nemusí (ke s. 39).

Sedmá kapitola se zaměřuje na evropský koncept kogentních norem, kde je rozlišen evropský imperativní charakter a evropský a mezinárodní kogentní charakter.

V Závěru diplomantka shrnuje výsledky, k nimž v práci dospěla. Souhlasím, že dosud není dostatečná jistota ohledně aplikace imperativních norem.

4. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Práce využívá bohatou literaturu českou i zahraniční. Dotazy k ústní obhajobě jsem vyjádřila průběžně v textu.

5. Doporučení / nedoporučení práce k obhajobě

Práci doporučuji k ústní obhajobě.

6. Navržený klasifikační stupeň

Práci hodnotím s ohledem na obtížnost tématu a přínosnost známkou výborně.

V Praze dne 2.5.2020

Prof. JUDr. Monika Pauknerová, CSc., DSc.